

Can Pastor

Lliçà d'Amunt

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Carrer Major número 19
Emplaçament La Sagrera

Coordenades:

Latitud: 41.6102524752
Longitud: 2.2386601401021
UTM Est (X): 436564
UTM Nord (Y): 4606784

Classificació

Número de fitxa 08107 - 129
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle XVIII
Any 1761
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 6669204DG3066N
Autoria de la fitxa Daniel Sancho París (Stoa, propostes culturals i turístiques SL)
Data de registre de la fitxa: dg., 01/09/2024 - 16:03

Descripció

Edifici de planta baixa i dos pisos, amb façana asimètrica. Està situat a la zona de la Sagrera de Lliçà, al carrer Major.

A la planta baixa hi ha el portal d'entrada situat a l'esquerra de la façana. La porta té els brancals fets de pedra i motllurats i la llinda és també de pedra, recta i conté la inscripció de l'any 1761. A la dreta hi ha dos finestrals rectangulars, amb arc rebaixat fet de maó col·locats a sardinell i brancals de pedra i tancats per reixes de barrots.

Al primer pis hi ha una balconera, amb ampit motllurat fet de maó, i un balcó. Totes dues obertures tenen carreus de pedra i llinda de fusta.

Al segon pis hi ha una finestra quadrada, amb llinda d'un peça de carreu de pedra, brancals de maó i ampit motllurat també de maó. Igualment, hi ha una balconera, amb ampit motllurat fet de maó, i un balcó. Totes dues obertures tenen carreus de pedra i llinda de fusta.

En els angles hi ha carreus de pedra, el parament està fet de pedres sense escairar ajuntades amb morter, i el ràfec és de maó de dues filades. La teulada és a tres vessants.

Història

La casa de Can Pastor està situada a la zona de la Sagrera de Lliçà d'Amunt.

L'aparició de les parròquies va anar associada a l'establiment de les sagreres en època medieval. El nucli primitiu de la sagrera correspon a l'espai entre la plaça de l'església, el carrer de mossèn Blancafort, el carrer de la Sagrera i el carrer Major.

Al llarg del temps, les sagreres van esdevenir espais sagrats pel fet que contenien temples i cementiris, convertint aquest espai de trenta passes al voltant de l'església en una terra d'immunitat, d'asil i de protecció. Per a diversos estudiosos, les sagreres tenien una funció funerària per la presència fonamental del cementiri. Aquesta relació directa entre sagrera i cementiri, es fa palesa en l'ús dels termes "*sacraria*", "*cellaria*" o "*cimiterium*" en referència a l'espai sagrat que envoltava l'església ja des del segle XI.

Si bé la pràctica d'enterrar al voltant del temple es remunta ja a temps visigòtics, el cert és que al llarg de l'Edat Mitjana aquest costum acabarà accentuant-se tot reforçant la dimensió sagrada de l'espai. Tant és així que arran de la Pau i Treva impulsada per l'abat Oliba al segle XI, acabarà per definir-se de manera clara l'espai de la sagrera com a recinte sagrat amb un marcat caràcter protector. Així, s'establí que en un espai de trenta passes al voltant de l'església no es podia combatre ni delinquir sots pena d'excomunió, doncs aquell qui violés la santedat del dit espai incorreria en sacrilegi i seria mereixedor del càstig diví, essent exclòs de la comunitat cristiana.

En plena ebullició de la violència senyorial a les terres del Principat, les sagreres esdevenien espais segurs per als habitants, qui tot sovint hi ubicaven els seus cellers, graners i habitatges, restant així protegits de l'embat i cobdícia dels senyors feudals, al temps que donava lloc a una estructura urbanística característica d'aquells temps en forma de nuclis poblacionals organitzats de manera concèntrica al voltant de l'església.

En el cas de la sagrera de Lliçà d'Amunt, l'historiador Jaume Vilaginés afirma que aquesta es degué omplir ràpidament de pobladors i edificis, donant lloc a l'aparició de carrers interiors. La primera notícia històrica de la sagrera de Lliçà correspon al any 1098, essent referida en un text que llegeix: "*cum ipsas casas.. et quomodo afrontat in porticum ecclesie predicte sive in ipsa strata qui transit per ipsa sacraria*".

Aquesta no és però l'única referència documental de la sagrera de Lliçà d'Amunt. Ja l'any 1121, l'existència d'un nucli de població al voltant de l'església queda constatada quan Guislabert, vescomte de Barcelona, defineix la sagrera de "*Llissano Superiori*" en mà del bisbe Oleguer. També l'any 1280 hi tenim constància d'una venda d'habitatges de Guillem de Caldes a favor d'Agustí Bosc, mostrant així l'existència de moviment de compra i venda de cases en aquest indret. Una altra referència la trobem l'any 1364 quan Bernat Oliveres es reconeix com a "*homo proprius, solidus, habitans et affocatus*" pel monestir de Sant Miquel de Fai per la possessió d'unes cases a la sagrera de Lliçà d'Amunt.

Part d'aquesta documentació la trobem en arxius patrimonials, sovint conservada en forma d'antics protocols que fan referència a algunes cases i peces de terra de l'entorn de la sagrera de Lliçà. Un cas interessant és el de la cessió que feu el rector de Sant Julià de Lliçà de drets sobre diversos immobles a la sagrera en favor de l'hereu del mas Puig. Aquest al seu torn sotsestablí a Joan Estaper poc abans de 1789, quan li féu de precari. La casa en què els Estaper s'establiren era "*d'un sol baix i un sol alt, amb un trosset de terra davant*" a la sagrera, sent limitada pel "*camí de les professons*" a ponent amb terres de la rectoria.

Fou així que van aparèixer diverses cases que sovint han perdurat fins als nostres dies com és el cas de can Font, can Moliner (enderrocat l'estiu del 2007), can Montseny, can Mortori, can Carnisser Vell, can Salvi, ca la Fe, ca la Coixa, ca la Rusques, can Vila, can Ferrer o can Quico. Tot i que habitualment els inquilins i propietaris serien petits pagesos, no era estrany trobar negocis familiar que acabarien donant nom a les pròpies cases, com fou el cas de can Carnisser.

